Enderrock | Redacció | Actualitzat el 06/07/2020 a les 18:07

Morricone xiula a tot arreu

Repassem versions de tota mena del gran compositor italià, mort avui a Roma

'El bueno, el feo y el malo'

La mort a Roma aquest dilluns 6 de juliol del genial i prolífic compositor **Ennio Morricone** suposa la fi d'un gegant de les bandes sonores i de la música popular. Com a mostra de la profunda petjada, repassem unes quantes versions dels més diversos estils fetes des dels Països Catalans.

Un xiulet pot tenir la força i l'expressivitat de tota una orquestra simfònica. I alhora, una gran formació pot sonar, si està ben dirigida, amb la naturalitat d'un xiulet. En tots dos pols **Morricone** va ser un mestre. Sense rival a l'hora de trobar els sons idonis en cada moment per subratllar l'èmoció d'una escena, sigui aquesta sobre la lluita obrera a la Itàlia del segle XX, sobre un duel sota el sol inclement d'Arizona-Almeria o sobre una matança d'indígenes a les missions jesuïtiques del Paranà.

Per aquests verals, uns dels primers en endevinar la categoria artística de la música que **Ennio Morricone** va facturar per als *spaguetti western* de Sergio Leone van ser el grup liderat per un parell de joveníssims germans gitanos crescuts al carrer de la Cera de Barcelona: **Los Amaya y su Combo Gitano**. Les seves versions per rumba catalana de "La muerte tenía un precio" i "El bueno, el feo y el malo", publicades als seus dos primers EPs de la casa EMI Regal, el 1969 i el 1970, son siderals, amb bongos i palmes posant ritme a les característiques guitarres i cors

vibrants de **José i Delfín Amaya**.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=t7OpoIVXfOA
En un pla molt diferent, més reivindicatiu, "La marxa de Sacco i Vanzetti" ("Here's to You" en el seu títol original), extreta de la banda sonora del docudrama *Sacco & Vanzetti* (1971), va esdevenir ràpidament un himne del cançoner progressista a través de **Joan Baez**, que no ha deixat de cantar-la arreu del món, i de la versió francesa que en va fer **Georges Moustaki**. **Marina Rossell**, íntima amiga de **Moustaki**, la va cantar en català al seu disc *Marina Rossell canta Moustaki vol. 2* (Satélite K, 2014). I **Joan Isaac**, aquest cop en versió plurilingüe i coral, tancant el seu disc en directe al festival BarnaSants *Cançons d'amor i anarquia* (Picap, 2014) , en companyia de **Wayne Scott**, **Sílvia Comes**, **Olden**, **Juan Carlos Biondini**, **Anna Roig**, **Dani Flaco** i **Jaume Arnella**.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=R-zFFWJu1z8
Terriblement evocadora, la música de **Morricone** parteix de les pantalles i arriba absolutament a tot arreu. Al Tradicionàrius, per exemple, hi va sonar fa ja uns quants anys en un format tan sorprenent com suggerent: gralla i orgue. "Gabriel's oboe", un dels números més emotius i lírics del film *La missió* (1986), va prendre una nova volada de la mà del duo de Vilafranca del Penedès format per la gralla de **Jordi Mestres** i l'orgue de **Jonatan Carbó**.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=VYC0soKUEKo
El guitarrista mallorquí **Joan Tugores** va recrear la música d'**Ennio Morricone**, i també la del seu pare **Nino Rota** i el seu fill **Nicola Piovani**, en un disc deliciós, *Morricone-Rota-Piovani* (Blau, 2013), on no hi falten títols com "C'era una volta in America" o la celebèrrima "Cinema Paradiso". Aquesta darrera, melodia que ha acompanyat mars de llàgrimes en els espectadors de tot el planeta, l'ha cantada també en directe, sovint com a bis, la temperamental cantant algueresa **Franca Masu**. I en l'àmbit simfònic, l'**Orquestra Simfònica del Vallès** en va fer una de les parts culminants del seu muntatge *De pel·lícula!*

Video: https://www.youtube.com/watch?v=gc7nT-peeuM
L'imaginari sonor de **Morricone**, com el de **Nino Rota**, lliga la mar de bé amb els arranjaments per a cobla. **Eduard Sendra** ha arranjat, per exemple, la suite *Moment for Morricone*, mentre que la Cobla Contemporània inclou un passatge d'*El bo, el lleig i el dolent* a la seva "Sardanes al cine", inclosa a *Sardaxou 2* (Àudiovisuals de Sarrià, 2016). I en banda també s'ha gravat **Morricone**. Per exemple, la **Banda de Música de Sabadell**, que l'any 2006 va celebrar el seu 150 aniversari amb *Una estona amb Morricone*.

Morricone ha alimentat també projectes genuïns o inclassificables. **Pascal Comelade**, the one and only, va fer una versió de "C'era una volta il west" al seu disc *Haikus de pianos* (Eva Records, 1992). I **Carles Cases**, compositor bagenc que manté amb la música per a cinema una relació de les d'abans, va empescar-se *Els intocables de Carles Cases*, on combinava escenes de la sèrie *Els intocables d'Eliot Ness* i la pel·lícula *Els intocables* (1987, amb banda sonora de **Morricone**), aportant-hi una música pròpia però d'influència morriconiana. I de fet, el bagenc hi ha fet un tribut: "Once Upon A Time in America". Per la seva banda, **Lo Pardal Roquer**, amb la seva ànima entre rockabilly i wagneriana, va fer una versió ponentina del clàssic dels clàssics dels spaguetti westerns, adaptant-lo com a "El bo, el maixant i el lleig".

Video: https://www.youtube.com/watch?v=9a-jNeJyX-E
Si deixem les versions i ens acostem al món dels referents i les influències, cal fixar-nos en **Lluís Llach** (amb qui **Cases** va col·laborar durant molts anys), que, d'alguna manera, va fer-li un homenatge amb la cançó "Un cinema paradís, si us plau", inclosa al disc *9* (Picap, 1998). I encara més "Cinema Paradís", perquè **Santiago Auserón** la va cantar per al disc de La Marató de TVC del 2013 al costat del saxofonista **Dani Nel·lo**. Aquell any, el projecte estava dedicat a les malalties neurodegeneratives, i es va triar aquesta melodia, que s'arrapa a l'espectador i subratlla la sentimentalitat i els records dels protagonistes del film d'una manera magistral.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=pkzgXYgdMXc
I mencció a part mereix el xiulador professional **Curro Savoy**, que, després d'aparèixer com a nen prodigi a la tele i provar sort com a "El rey del rock", va engegar una carrera discogràfica a Barcelona i es va guanyar la fama xiulant, precisament, les bandes sonores de **Morricone** per als spaguetti western. Segons explica en **Curro**, és la forma de la seva dentadura el que li ha permès xiular amb tanta precisió.